

ώ έσυ, ποῦ μὲς στὰ μάτια σου κλεῖς νοιώσματα καινούρια γιὰ τὴν ψυχή, τὴν ἄγνωρη τοῦ κόσμου ταξιδεύτρα· ώ έσυ, ποῦ σιδερόδεσσες μὲ τὴν ἀπλῆ ὁμορφιά σου σὰ σκλάβα τὴν ἐργάσιμη λαχτάρα τῆς καρδιᾶς μου· ώ έσυ, ποῦ ὁμορφοζύκνησες μὲ ρυθμικὸν τραγοῦδι· μέσα στοῦ νοῦ τὰ τρίσασθα τῇ διψᾷ τῆς ἀλήθειας· ώ έσυ, ποῦ ἥρθες σὰν δύνειρο, μὲ εἰσαὶ τοῦ κόσμου τούτου, τὰ μάτια σου, τὰ μάτια σου, τὰ μάτια σου τὰ πλάνα πὰ στὰ δικά μου κέρφωστα τὴ Ζήση νὰ γνωρίσω.

32

Αύγες τοῦ Ἀπρίλη, δύσματα ροδόχρυσα τοῦ Μάη, στὰ μάτια μου ὁμορφότερη δὲ φέρεται ὁρμονία ἀπ' ὅση, ἀντίκρυσα νὰ κλή κάθε ματιὰ τῆς Μάνυας, ποῦ πέφτει ἀγαπητέρεμοῦλη πὰ στοῦ παιδιοῦ τὴν κούνια. Κ' ἔσεις δράχμοτρες τῶν πουλιών τοῦ κήπου τοῦ ἀνθισμένου γλυκότερα δὲν φέλνετε σκοποὺς χαριτωμένους ἀπ' ὅσους χύνει τὰ λαφρὸν νανάρισμα τῆς Μάνυας. Μὲς στὸ παλάτι τὸ τραύν καὶ στὸ φτωχὸν καλούν σὲ πανηγύρι μυστικὸν κι: διὸ χαρὲ γιομάτῳ καλεῖς μας νὰ θαράσσουμε τὴ δύναμη σου, Ἀγάπη, ποῦ ἀργοκυλάεις καὶ χύνεται τὴν Πλάστην νάγκαλιάσῃ κ' ὅλη τὴ μεγαλόφυχη τῆς Μάνυας καλοσύνη.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΡΕΤΑΣ

Ο ΑΣΩΤΟΣ

Nice, 9 τοῦ Μάρτη 1906.

Φίλε Κύριε Ταγκόπουλε,

Εαναδιάβασα μὲ μιὰς τὸν «Ασωτό» σας, ποῦ τὸν εἶχ' ἀπὸ προτίτερα παρακολούθησε: στὸ «Νούμα». Σχες εὐχαριστῶ καὶ σχες συγχαίρω. Είναι ἡ ἐξακολούθηση τοῦ ἔργου σας δουλεύετε γιὰ νὰ λυτρώσετε, καὶ πολεμεῖτε τὸ φέμα, καὶ τὴν τυφλὴ καὶ πεισματικὰ πρόληψη. Τὸ πάθος τῆς ἀλήθειας, ἡ πίστη, ποῦ ἀφερόντεται, γιομάτῃ ἰνέργεια, στὸ θρίαμβο τῆς ἴδεας φωτίζουνε μὲ τὶς φλόγες τους καὶ ζεσταίνουν ἀπ' ἀκρη σ' ἀκρη τὸ ἔργο σας.

Η ὑπόθεση τοῦ ἔργου ποὺ μὲ τραβήξε, ἐν καὶ ἀναφέρεται σὲ μιὰ ζεχωριστὴ ἐποχὴ τῆς ἀθηναϊκῆς ζωῆς, ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ τηνὲ νοιώσουν οἱ τωρινοὶ Εύρωπαῖοι. Μὰ δ φανατισμὸς καὶ ἡ μισαλλοδοξία είναι καθεὶς καρδιῶν καὶ καθεὶς τόπουν καὶ σχεδὸν παντοῦ ἀπαράλλαχτα φανερώνονται. Καὶ ἀπὸ τὴν ὅψη αὐτῆς τὸ δράμα σας ἔχει γενικὴ σημασία.

Ὑποστηρίζετε τὴν ἴδεα σας μὲ τὴν εὐγλωττία

καὶ μὲ τὴ δύναμη ποῦ τὰ εἴδησε στὸ πρώτο σας τὸ ἔργο. Ὁπωσδήποτε—έλευτερα θὰ σᾶς τὸ μολογήσω—μοῦ φαίνεταις πῶς δὲν ξεφύγαστε διάτελα τὸν κίνητυν ποῦ φοβεροῦ; πάντα τὰ δέσματα τὰ ἐπίτηδες γραμμένα γιὰ νὰ ύποστηρίξουνε μιὰ ἴδεα· δικίντυνος είναι ἀπὸ τὸ λόγο ποῦ ἔξαστενίζει τὴ δράση, ἀπὸ τὴ φιλοσοφικὴ, πολιτικὴ ἡ θήσην συζήτηση ποῦ ἀντικατασταίνει τὸ δραματικὸν διάλογο.

Τὰ πρόσωπα τοῦ ἔργου σας πιὸ πολὺ μιλάν παρὰ ἐνεργοῦν. Μὲς δεῖξατε τὸν «Ἀσωτὸ μετανοιώμενον» μὲ τὸν «Ἀσωτὸ τὸν παραλυμένον» καὶ, λίγο ἔλειψε, καὶ φονιὰ τοῦ πατέρος σου, δὲν τὸν ξέρουμε παρὰ ἀπὸ τῶν ζηλῶν τάκουσματα. Τὶ σπαραγγικὲς σκηνὲς θὰ μπορούσατε νὰ βγάλετε ἀπὸ τὸ χέρι ἐκεῖνο τὸ σύντοχο τὸ ὑφαμένο κατὰ τοῦ πατέρα, ἀπὸ τὸν τραγικὸν θυντατὸ μιλὸς ἀπελπισμένης μητέρας, ἀπ' ὅλα τὰ παραπατήματα κι: ἀπὸ ὅλες τὶς τρέλλες τοῦ παραστρατισμένου παιδιοῦ! Βέβαια ποῦ θὰ φοβηθῆτε μήπως διάλυνες τὸν πατέρα, ἀπὸ τὸν παραγωγὸν θυντατὸ μιλὸς τῆς μητέρας, γιὰ νὰ μπορεῖ κατόπι: νὰ μάς συγκινῇ. Καὶ γιατὶ νὰ σχες τὸ κρύψιμο πῶς ή λύση τοῦ ἔργου δὲ μὲ φαριστησε πολὺ; Ο Γιάννης γένη πολὺ μισητὸς γιὰ νὰ μπορεῖ κατόπι: νὰ μάς συγκινῇ. Καὶ γιατὶ νὰ σχες τὸ κρύψιμο πῶς ή λύση τοῦ ἔργου δὲ μὲ φαριστησε πολὺ; Ο Γιάννης φεύγεις γιὰ τὴ Μακεδονία προτοῦ στεφανωθῆ τὴν κόρη ποῦ πλάνεψε, γιατὶ κρύνει πῶς δὲν τῆς ἀξίζει ἔτοι, καὶ θέλει νὰ ξεπλυθῇ ἀπὸ καθεὶς τὶς ἀκάθαρτο μὲ τὴ θυσία. Τέτοια μεγαλοφορσύνη δυσαρεστεῖ τὴν κοινὴ γνώμην, καὶ φοβηθαὶ μήπως διόσμος, σ' αὐτὸν τὸ ζήτημα, πάγι μὲ τὴ γνώμη τοῦ Χοντρόλογου Φωστήρα: «Ἡ κοινωνία δὲν παραδέχεται ζηλὴ ίκανοποίηση ἀπὸ τὸ γάμο». Γιατὶ νὰ μὴ στεφανωθῇ πρώτα, ἔλευτερος θετερος νὰ τρέξῃ ὅπου τόνε σέργει διώσιμός του;

Τὰ δευτερεύοντα πρόσωπα ζωγραφίζονται ἐπιτυχημένα, ποικιλότροπα στοὺς χαραχτῆρες τους καὶ στὰ φυσικά τους. Ο γέρο Σεβαστὸς συγκινητικὰ συμβολίζει τὴν πατρικὴ στοργὴ καὶ τὸ συμπάθιο. Ή καλὰ ὀνομασμένη Ἐλπίδα ταιριάζει τὴ σύνεση στὴν ἐντέλεια, μὲ τὴν εὐγένεια τῆς καρδιᾶς. Ο Φωστήρας ἐμψυχώνει τὸν ἵποκριτὴ λογιώτατο ποῦ κρύβει κατου ἀπὸ παχιὰ λόγια τὶς πρόστυχες δρμές του καὶ τὰ χοντρά τοῦ ψυχόρυπτα. Ο δάσκαλος εἰν̄ ἔνας ἀνθρωπάκος ἀρκετὰ παραξένος, ρουφημένος ἀπὸ τὴ φαγούρα τῆς βατσίνας του. «Οσο γιὰ τὸ μήκρο τὸν Αντώνη, μοῦ φαίνεταις πῶς καμιὰ φορὰ λογικεύεται ἀπανου ἀπὸ τὰ χρόνια του.

Συμπαθήστε, ἀγαπητὲ Κύριε, τὸ ἔλευτερο τῆς κριτικῆς μου· τουλάχιστο σχες δείχνει αὐτὴ τὴν εἰλικρίνεια τοῦ ἐπαίνου μου καὶ τὴς βαθεῖας ἔχτη-

σης ποῦ μοῦ ἐμπνέει τὸ τέσσαρον καὶ τόσο χρήσιμο ταλέντο σας.

Πάντα δικός σας
E. Clément
Κεφηγητής στὴ Νίκαια.

ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΤΑ ΛΟΓΙΑ

Αντιφεγγίζω τὴ νυχτιὰ τὰ γέρικα πλατάνια,
Τὰ κυπαρίσσια τὰ βουδή ποῦ φτάνουν ως τὰ οὐράνια.

Αντιφεγγίζω τὴ νυχτιὰ τὰ στοιχειωμένα κάστρα,
Καὶ τὸ φεγγάρι τούρνον τοῦ ἀπέραντου, καὶ τὰ στρατούς.

Στὰ κύματά μου οἱ λυγερὲς ἔρχονται καὶ λευκάνουν,
Κ' οἱ κλέφτες τὶς λαβωματιὲς στὰ κύματά μου πλέουν.

Κ' είμαις έτοις ἀτρόμητος γιατὶ μέσ' στὸ δίκο μου ρέμα
«Ἐχει χυθῆ παλληκαρίων κι ἀντριειωμένων είμα.

Κι διαν περνῶ τὴ λαγγαδία καὶ βαριαναστενίζω,
Τὶς λάμιες καὶ τὶς μάγισσες καὶ τὶς ξωθίες τρομάζω.

Κ' ἔχω ἔνα πλήθος σαστικιές κ' ἔρωτικὲς νυφούλες,
Τὶς καλαμιές καὶ τὶς λιτὲς καὶ τὶς λευκὲς δαρφούλες!

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

(Ἐκ τῆς ἐκκλήσεως τῆς Ἐπιτροπείας πρὸς ἑορτασμὸν τῆς συμπληρώσεως τῆς τετσαράκοντατης τῆς δράσης τοῦ κ. Χριστομάνου ὡς μόστου κτλ.).

Ἐν τῇ μακρῷ ταύτῃ σταδιοδοριμά περικλείεται εὐρὺν στάδιον ἀπαντόστον ἔργασίας καὶ ἀκαταπονήτου δραστηριότητος, διπερ ὀλίγοι ηγετηγοσαν νὰ διαγνωσωσιν.

Σταδιοδορομία. Πιές σοφδες βρῆκε ἀφτὴ τὴ λέξη; Τις περιέτω, διάχριδος Μιστριώτης ἐπειδὴ τοῦ μιάζει. Μὰ δὲ βλέπουν σὶ κα. Ὀπεφαινόμενοι τῆς ἐκκλήσεως πὼς, ἀν σημαίνει τίποτα, σημαίνει «ἄμιλλα»—ἀφοῦ κανεὶς δὲν τρέχει στὸ στάδιο μοναχὸς του σὰν τρελλὸς—κι: ἔτοι πὼς δὲν τεριάζει τοῦ κ. Χριστομάνου; Η λέξη είναι τύπος καθαρέβουσας—ήχος δίχως νόημα.

Ἐν τῇ σταδιοδοριμά περικλείεται στάδιον. Τὶς ἀνοησία είναι ἀφτὴ; Πῶς μέσα στὸ τρέξιμο θὰ κλειστεῖ στάδιος;

ἀπαντόστον ἔργασίας καὶ ἀκαταπονήτου δρα-

Τὴν ἀρπαξε ἀπ' τὰ στάθια, κείνη γελοῦσε καὶ τὴ φίλησε δυσ, τρεῖς φορές.

Πῆγε στὸ σπίτι, βρήκε τὴ μάννα του νὰ νέθει. Κάθισε στὸ παραθύρι κοιτάζοντας δέω. Λογάριαζε νὰ πάει στὸ σπίτι της, μόνο ποῦ φοβούνταν μήπως τάχε πεῖ στὴ μάννα της.

Τὸν ζάρνισε ἡ μάννα του σηκώνοντα τὸ κεφάλι καὶ ρωτήσει σὰν ἀστεῖα,

— Μωρὲ Κωσταντῖνη, νὰ μὴ θέλεις παντρεῖα;

— Τὶ σούρθε καὶ μὲ ρωτᾶς;

— «Ολος ἔχω σὲ γλέπω νὰ κοιτάζεις. Πάλε καθώς ήρθες δὲ μοῦ μίλησες.

— Ιστορίες θέλεις τώρα νὰ κάνουμε;

— Σὲ γλέπω ἔγω. Τὰ ταξίδια δύο γλήγορα, γλήγορα τελειώνουν.

— Πάξ στὸ διάβολο;

Σ' αὐτὰ βγῆκε μισοθυμωμένος, στὸ παζάρι περῶν τὰ ἰδεῖ τὸν κόσμο. Τὸν καλωσόριζαν δλοι, αὐτὸς σὰν ἀφαιρημένος τοὺς μίλουσε. Ο Καμένος τὸν πήρε παράμερχ.

— Δὲ σοῦ τὰξεγκαίρεις τέλεια; Μὲ γελοῦσες ἐμένα. Θυμάσαι κάτω στὸ λιμάνι; Απὸ τότε τὰξιασαν. Τελειωμένα, δὲν ἔχει, Δῶσε μου τὸ χέρι σου, τὴν πάθαιμε καὶ οἱ δυσ.

— Τὶ πάθαιμε; ἀκόμα δὲν είναι τίποτα.

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΔΗΓΙΜΑΤΑ

ΟΙ ΓΛΑΡΟΙ

(Η ἀρχὴ του στὸ περασμένο φύλλο)

— Οχι: κάνει τὸν ἀρχοντα, ἀλλὰ καὶ εἶναι— καὶ δὲν τοῦ τὴ δίνεις; τί καθίσαι; — Α, νὰ σου τὴ γύρευα ἔγω, τότε ἔπρεπε νὰ σκεφτεῖς.
— Θαλά φᾶς μπατούεις.
— Καὶ σου βαστάσεις ἡ καρδιὰ νὰ δείρεις, μπάρμπα Στάθη;
— Γιατὶ ἔχι;
— Σὲ σου τὴν κλέψω καμιὰ φορά...
— Είλα πιέ τὸ κρασί σου.
— Θέλουν καὶ προΐκα αὐτοί, μπάρμπα